

ՊԵՂԱԾՈՒ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅՈՒՆ EXCAVATED MUSIC

Հետևյալ նմուշները ներառված չեն ցուցադրության մեջ՝
The following exhibits were not on display during the exhibition:
1.2, 1.3, 1.6, 1.9, 1.11, 1.12

Հնագույն ժամանակներում մարդու կյանքի ծիսական հանդիսություններն ուղեկցվել են ինչպես երգեցողությամբ, այնպես էլ բնական նյութերից պատրաստված պարզ կառուցվածք ունեցող նվագարաններով: Դրանք միայնակ կամ նվագորդային կատարումներով հնչել են հոգևոր և աշխարհիկ արարողությունների, տոների, խընջույքների, վիպերգության, թատերական ներկայացումների, որսորդության, ռազմական երթերի և թաղման ծիսակարգերի ընթացքում:

Հայկական լեռնաշխարհում պեղումներից հայտնաբերված ամենահին հարկանային նվագարանները աղմկային և դողանջող խմբերին պատկանող բրոնզե բոժոժները, զանգերն ու ծնծղաներն են, որոնք տարածված են եղել Ք.ա. II-I հազարամյակներում: Նախնադարյան ձայնարկիչ այս իրերը հին հավատալիքների հետ են կապվել՝ կիրառվել չար ուժերը վանելու նպատակով: Պեղումներից հայտնաբերված փողային նվագարաններից են եղջերափողը, բազմափող և միափող ոսկրե և քարե սրինգները, որոնք հին աշխարհի ժողովուրդների կյանքում պատվավոր տեղ են ունեցել: Դրանք դասվել են սրբազան նվագարանների շարքին և հնչել պտղաբերության պաշտամունքի հետ կապված արարողությունների ընթացքում: Քնարատիպ և լարային այլ նվագարանների առկայությունը մեզ առավելապես հայտնի է դեկորատիվ և կիրառական արվեստի առարկաների պատկերազրույթից:

During ancient times, man's ritual celebrations were accompanied by singing, as well as with playing simply structured musical instruments made with natural materials. Instrumental music was performed solo or with an ensemble during spiritual and secular ceremonies, celebrations, banquets, epic narrations, theatrical performances, hunting, military marches, and funeral rites.

The oldest instruments excavated in the Armenian Highland are the idiophones belonging to the percussion family: bronze rattles, bells, and cymbals, which were common in II-I millennia B.C. These early idiophones were related to folk beliefs; they were used to drive away evil forces. Among the wind instruments discovered from excavations are the hornpipe, bone and stone flutes consisting of one or multiple pipes, which hold an honorable place among the ancient civilizations of the world. They were considered sacred instruments and were played during ceremonies associated with the fertility cult. Instruments like the lyre and other string instruments, both also excavated in the Armenian Highland, are well-known pieces of iconography as objects of decorative and applied art.

1.1 Քնարահար

Ծիսական պարի տեսարան
Գեղամա լեռների ժայռապատկեր, Ք.ա. III-II հազ.

1.1 Lyre Player

Ritual dance scene
Gegham mountain rock-carving, 3rd-2nd millennia B.C.

1.2 Սրնգահար

Սևանա լճի ավազան, Բ.ա. II-I հազ. սահման

Ձուլածո բրոնզ

Բարձր.՝ 6,5 սմ, հատակի լայն.՝ 1,8 սմ, մարմնի հաստ.՝ 0,6 սմ, գլխի կտրվածք՝ 1,3 սմ

Լուվրի թանգարան, ինվ. MNB 398

1.2 Flute Player

Sevan Lake region, border of the 2nd-1st millennia B.C.

Cast bronze

Height 6.5 cm, base width 1.8 cm, thickness of body 0.6 cm, head profile 1.3 cm

Louvre Museum, inv. MNB 398

1.3 Գավաթ

Քարաշամբ, Ք.ա. XXII-XXI դդ.

Արծաթ

13,2 x 10,6 x 5,5 սմ

Հայաստանի պատմության թանգարան N 2867-1

1.3 Cup

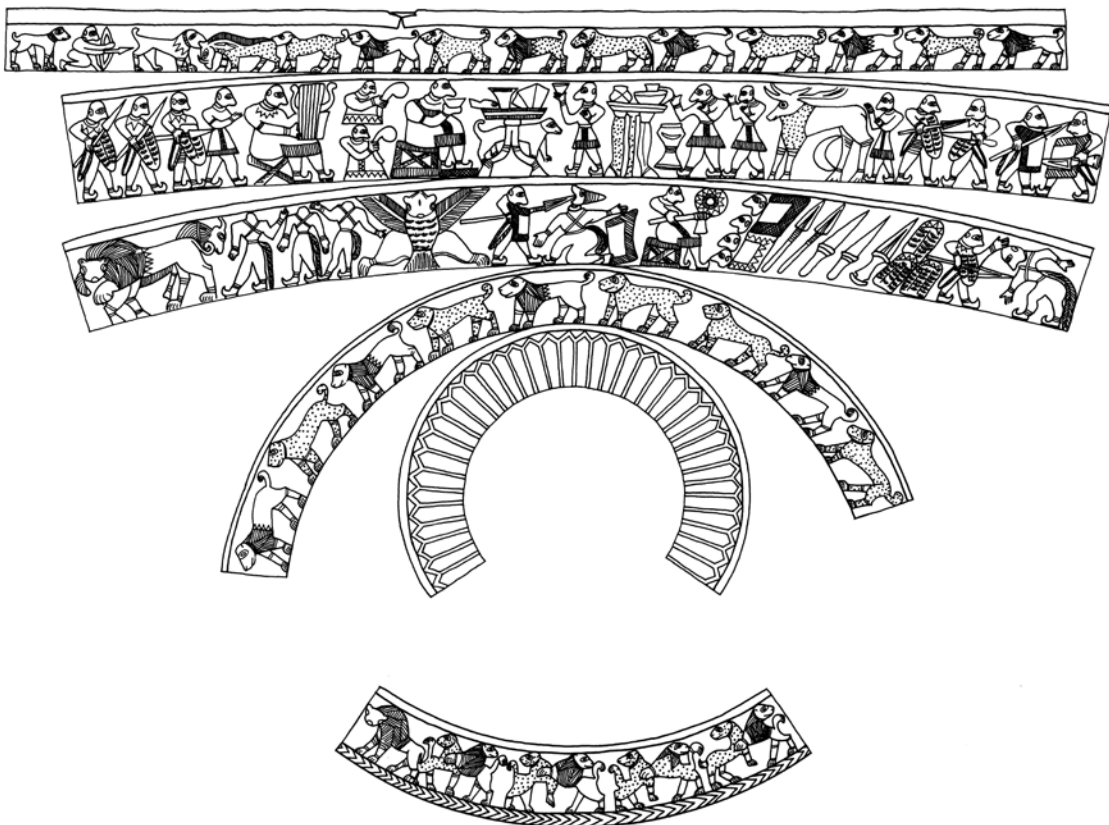
Karashamb, 22nd-21st centuries B.C.

Silver

13.2 x 10.6 x 5.5 cm

History Museum of Armenia N 2867-1

1.4 Թռչնի արձանիկ-կախիկ

Ք.ա. II հազ. երկրորդ կես
Ձուլածո բրոնզ
Բարձր.՝ 4,2 սմ, երկ. 5,3 սմ
Հայոց ազգագրության ազգային թանգարան
ՄՄ1230/39 105
ՄՄ1230/39 104

1.4 Bird Statuette-Pendant

2nd half of 2nd millennium B.C.
Cast bronze
Height 4.2 cm, length 5.3 cm
National Museum of Armenian Ethnography
ՄՄ1230/39 105
ՄՄ1230/39 104

1.5 Բոժոժներ

Կիրովական (Վանաձոր),
Ք.ա. II հազ. երկրորդ կես
Ձուլածո բրոնզ
Բարձր.՝ 4,3 սմ, բարձր.՝ 4,5 սմ
Հայոց ազգագրության ազգային թանգարան
ՄՄ1230/39 93
ՄՄ1230/39 92

1.5 Rattles

Kirovakan (Vanadzor),
2nd half of 2nd millennium B.C.
Cast bronze
Height 4.3 cm, height 4.5 cm
National Museum of Armenian Ethnography
ՄՄ1230/39 93
ՄՄ1230/39 92

1.6 Ծնծղա

Կարմիր բլուր, Ք.ա. VII դ.

Պղինձ

Տրամ.՝ 17,5 սմ

Հայաստանի պատմության թանգարան N 201026

1.6 Cymbal

Karmir Blur, 7th century B.C.

Copper

Diameter 17.5 cm

History Museum of Armenia N 201026

1.7 Եղեբրազավաթ՝ ցլիկի գլխի տեսքով

Նոր-Արեշ թաղամաս, Երևան, Ք.ա. IV դ.

Արծաթ

Բարձր.՝ 25 սմ, ստորին մասի երկ.՝ 14 սմ, լայն.՝ 10 սմ
Էրեբունի պատմահնագիտական արգելոց-թանգարան N 21 (կրկնօրինակ)

1.7 Bull's Head Rython

Nor-Aresh district, Yerevan, 4th century B.C.

Silver

Height 25 cm, length of the lower portion 14 cm, width 10 cm
Erebuni Historical & Archaeological Reserve-Museum N 21 (replica)

1.8 Սրինգ

Գառնի, I-II դդ.

Ոսկոր

Երկ.՝ 16,5 սմ, տրամ.՝ 1,5 սմ

Հայաստանի պատմության

թանգարան N 1969-82

1.8 Flute

Garni, 1st-2nd centuries

Bone

Length 16.5 cm, diameter 1.5 cm

History Museum of Armenia N 1969-82

1.9 Սրինգ

Գառնի, III դ.

Ոսկոր

Երկ.՝ 12,8 սմ, տրամ.՝ 1,7 սմ

Հայաստանի պատմության

թանգարան N 1966-149

1.9 Flute

Garni, 3rd century

Bone

Length 12.8 cm, diameter 1.7 cm

History Museum of Armenia N 1966-149

1.10 Քնարահարուհու արձանիկ

Աղավնատուն, I դ.

Կավ

Բարձր.՝ 12 սմ, լայն.՝ 4,5 սմ, հաստ.՝ 2 սմ

Էջմիածնի պատմա-ազգագրական թանգարան ՄՄ 5605

1.10 Statuette of Woman Playing Harp

Aghavnatun, 1st century

Clay

Height 12 cm, width 4.5 cm, thickness 2 cm

Historical-Ethnographical Museum of Etchmiadzin ՄՄ 5605

1.11 Հախճապակե թասի բեկոր

Դվին, IX-X դդ.

Կավ

Տրամ.՝ 12 սմ, բարձր.՝ 4 սմ

Հայաստանի պատմության թանգարան N 2158/228

1.11 Ceramic Bowl Fragment

Dvin, 9th-10th centuries

Clay

Diameter 12 cm, height 4 cm

History Museum of Armenia N 2158/228

1.12 Ապակե անոթ

Դվին, XI դ.

Ապակի

Տրամ.: 8,5 սմ, բարձր.: 6,5 սմ

Հայաստանի պատմության թանգարան N 1979-60

1.12 Glass Jar

Dvin, 11th century

Glass

Diameter 8.5 cm, height 6.5 cm

History Museum of Armenia N 1979-60

